

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**104-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
06, 08, 13 лютого 2023 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2023 році №5500074

Чернівці – 2023

Скапчук Т.В.

ОПТИМІЗАЦІЯ КОМПЛЕКСНОГО ЛІКУВАННЯ ЖІНОК РЕПРОДУКТИВНОГО ВІКУ З ГЕНІТАЛЬНИМ ЕНДОМЕТРІОЗОМ

Кафедра акушерства та гінекології

Буковинський державний медичний університет

Вступ. Ендометріоз – розповсюджене захворювання жінок репродуктивного віку, характеризується безпліддям та тазовим болем, при якому стромальна та залозиста тканина ендометрію розростається за межами порожнини матки. В здоровому ендометрії передача сигналів прогестерону і естрогену координується в чітко регулюємій взаємодії. При ендометріозі, коли тканина ендометрію розростається за межами матки порушується передача сигналів прогестерону і естрогену, що призводить до резистентності до прогестерону та домінуванню естрогену. Гормональний дисбаланс викликаний ендометріозом призводить до посилення запалення, а також може посилювати тазову біль. Розуміння того, як дані механізми сприяють тазовій болі, безпліддю, пов'язаних з ендометріозом, відкриє нові шляхи до ціленаправленої терапії.

Мета дослідження. Вивчення наявності та кількості прогестеронових рецепторів в ендометріїдних гетеротопіях при поверхневому паріетальному ендометріозі. Матеріал і методи дослідження. Класичний геномний шлях модуляції прогестероном генів ендометрія обумовлений двома ізоформами PGR: PGR-A та PGR-B. В ендометрії PGR-A в переважній більшості експресується в стромальних клітинах, в той час як PGR-B є ізоформою епітеліальних клітин зі слабкою експресією в стромальних клітинах.

Результати дослідження. Дослідження рівнів PGR-A та PGR-B в еутопічному ендометрії жінок з ендометріозом та без нього дали аналогічні суперечливі результати. Експресія PGR-A в еутопічному ендометрії була значно підвищена у жінок з ендометріозом порівняно з контрольною групою без ознак захворювання. Окрім того, рівні PGR-A також були значно підвищені при ендометріїдних ураженнях яєчників порівняно з перитонеальними ураженнями. Відповідно до цих висновків оцінка генів, чутливих до прогестерону, в еутопічній тканині ендометрію у жінок з ендометріозом також показала, що транскрипт PGR був збільшений порівняно з контрольною групою. Експресія PGR в еутопічній тканині ендометрія не показала різниці між ендометріозом та контрольною групою але відмічалась низька експресія як в залозах так і в стромі ектопічного ураження, в той час оцінка експресії транскриптів PGR в еутопічній тканині ендометрію жінок з ендометріозом не виявила різниці в рівні експресії порівняно з еутопічним ендометрієм жінок страждаючих безпліддям та фертильної контрольної групи. Таким чином, як для еутопічної, так і для ектопічної тканини результати неоднозначні по відношенню до експресії PGR, недивлячись на стійкість до прогестерону, характерну для даної тканини. В доповнення до вище вказаних мембранних рецепторів прогестерону, були ідентифіковані дві групи білків з активність зв'язування прогестина, які називаються мембранним компонентом рецептора прогестерону (PGRMC-1 та PGRMC-2).

Дефіцит PGRMC-1 в ендометрії призводить до розвитку кістозно-залозистої гіперплазії, захворюваність якої збільшується з віком. Паракринна передача сигналів між стромальною та епітеліальною тканинами втрачається з дефіцитом PGRMC-1. Гіперпластична характеристика ендометрію також може свідчити про неадекватність передачі сигналів до естрогену та зниженого прогестерону. Використовуючи тканину ендометрію з важким ендометріозом (стадія III/IV) та тканину ендометрію здорових жінок, виявилось, що рівень PGRMC-1 та PGRMC-2 був значно знижений в секреторній фазі порівняно із ендометрієм здорових жінок.

Висновки. Експресія PGR-A, PGR-B, PGRMC-1 та PGRMC-2 змінюється в еутопічних або ендометріїдних тканинах пацієнток з ендометріозом, що сприяє резистентності до прогестерону, характерного для даного захворювання.